

Câu 1: (5 điểm)

Trình bày hoàn cảnh lịch sử, nội dung, kết quả của Duy tân Minh Trị ở Nhật Bản? Liên hệ với tình hình Trung Quốc và Việt Nam cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX?

Câu 2: (4 điểm)

Phân tích nguyên nhân bùng nổ cuộc Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914-1918). Đánh giá tính chất và nêu kết cục của cuộc chiến tranh này. Liên hệ ảnh hưởng của chiến tranh thế giới thứ nhất với Việt Nam?

Câu 3: (3 điểm)

Vì sao cách mạng tháng 10 Nga năm 1917 được đánh giá là một sự kiện lịch sử vĩ đại nhất trong lịch sử nước Nga và lịch sử nhân loại thế kỉ XX?

Câu 4: (5 điểm)

Phân tích thái độ của triều đình nhà Nguyễn và của nhân dân ta trước sự xâm lược của thực dân Pháp từ 1858 đến 1884?

Câu 5: (3 điểm)

Hãy nêu và phân tích những ưu điểm và hạn chế của phong trào Cần vương chống Pháp cuối thế kỉ XIX?

----- Hết -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm!

Họ tên thí sinh:.....Số báo danh:.....

ĐÁP ÁN CHÍNH THỨC

ĐÁP ÁN VÀ THANG ĐIỂM

(Đáp án gồm 05 trang)

- HS trả lời cách khác nhưng chính xác về kiến thức vẫn cho đủ điểm.
- Việc chiết điểm các ý cần căn cứ vào mức độ trả lời của học sinh.
- Khuyến khích các bài làm có tính sáng tạo, lập luận logic.

Câu	Nội dung	Điểm
Câu 1 (5đ)	<i>Trình bày hoàn cảnh lịch sử, nội dung, kết quả của Duy tân Minh Trị ở Nhật Bản? Liên hệ với tình hình Trung Quốc và Việt Nam cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX?</i>	
	<i>* Hoàn cảnh lịch sử:</i> - Giữa thế kỉ XIX chế độ Mạc Phủ khủng hoảng trầm trọng, mâu thuẫn xã hội trở nên gay gắt. - Nhật đứng trước nguy cơ bị các nước đế quốc xâm lược, Mĩ là nước đầu tiên đòi Nhật phải “mở cửa”. - Hiệp ước Mĩ - Nhật và các hiệp ước bất bình đẳng với Nga, Anh, Pháp, Hà Lan làm cho nhân dân Nhật phản ứng mạnh mẽ. - Những năm 60 của thế kỉ XIX cuộc đấu tranh chống Mạc phủ nổ ra mạnh mẽ và lật đổ chế độ thống trị của Sô-gun. Tháng 1/1868 chính phủ mới do Thiên Hoàng bổ nhiệm được thành lập.	0.25 0.25 0.25 0.25
	<i>* Nội dung Duy tân Minh Trị</i> - <i>Về chính trị:</i> Thủ tiêu chế độ Mạc phủ, thành lập chính phủ mới với vai trò quan trọng của giai cấp tư sản, thực hiện quyền bình đẳng giữa các công dân. Năm 1889 ban hành hiến pháp mới, thiết lập chế độ quân chủ lập hiến... - <i>Về kinh tế:</i> Thi hành chính sách thống nhất tiền tệ, thị trường. Tăng cường phát triển kinh tế tư bản chủ nghĩa, xây dựng cơ sở hạ tầng... - <i>Về quân sự:</i> Quân đội được tổ chức và huấn luyện theo kiểu phương Tây, thực hiện chế độ nghĩa vụ quân sự. Chú trọng công nghiệp đóng tàu, chế tạo vũ khí, mời chuyên gia quân sự nước ngoài... - <i>Về giáo dục:</i> Thi hành chính sách giáo dục bắt buộc, chú trọng nội dung khoa học kỹ thuật, cử học sinh đi du học ở phương Tây...	0.5 0.5 0.5 0.5

	<p><i>* Kết quả:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tạo điều kiện cho CNTB Nhật phát triển mạnh mẽ... - Nhật Bản thoát khỏi số phận của một nước thuộc địa, trở thành nước đế quốc duy nhất ở châu Á... <p><i>* Liên hệ với Trung Quốc và Việt Nam</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Trung Quốc: Cuộc vận động Duy tân Mậu Tuất (1898) đã vấp phải sự cản trở của thế lực thủ cựu do Từ Hi thái hậu đứng đầu nên những chính sách của Khang Hữu Vi và Lương Khải Siêu không thực hiện được... - Việt Nam: Nhà Nguyễn đã thực hiện những chính sách thủ cựu về đối nội và đối ngoại, khước từ những đề nghị của những sĩ phu duy tân tiên bộ tiêu biểu như Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Lộ Trạch... 	0.5 0.5 0.5 0.5
Câu 2 (4đ)	<i>Phân tích nguyên nhân bùng nổ cuộc Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914-1918). Đánh giá tính chất và nêu kết cục của cuộc chiến tranh này. Liên hệ ảnh hưởng của chiến tranh thế giới thứ nhất với Việt Nam?</i>	
	<p><i>* Nguyên nhân bùng nổ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Quy luật phát triển không đều giữa các nước đế quốc dẫn đến mâu thuẫn giữa các nước đế quốc với các nước đế quốc về vấn đề thị trường, thuộc địa... 	0.5
	<ul style="list-style-type: none"> - Trong cuộc đua giành giật thuộc địa, đế quốc Đức là kẻ hung hăng nhất vì có tiềm lực kinh tế và quân sự nhưng lại ít thuộc địa. Thái độ của Đức làm cho quan hệ quốc tế ở châu Âu ngày càng căng thẳng, đặc biệt là quan hệ giữa các nước đế quốc với nhau. 	0.5
	<ul style="list-style-type: none"> - Đến đầu thế kỉ XX, trên thế giới hình thành hai khối quân sự đối đầu nhau: Đức, Áo-Hung và Anh - Pháp - Nga. Cả 2 khối đều ôm mộng xâm lược, cướp đoạt lãnh thổ và thuộc địa của nhau, tăng cường chạy đua vũ trang... 	0.5
	<ul style="list-style-type: none"> - Tình hình căng thẳng ở Ban-căng từ năm 1912 đến năm 1913 đã tạo cơ hội cho chiến tranh bùng nổ, tiêu biểu là sự kiện Xéc-bi... 	0.5
	<p><i>* Tính chất</i></p> <p>Chiến tranh thế giới thứ nhất là cuộc chiến tranh đế quốc phi nghĩa</p>	0.5
	<p><i>* Kết cục</i></p> <p>Chiến tranh thế giới thứ nhất đã gây ra những thảm họa hết sức nặng nề đối với nhân loại: khoảng 1,5 tỉ người bị lôi cuốn vào vòng khói lửa, 10 triệu người chết, trên 20 triệu người bị</p>	0.5

	<p>thương, kinh tế châu Âu bị kiệt quệ...</p> <p>* <i>Liên hệ Việt Nam</i></p> <p>Chiến tranh thế giới thứ nhất ảnh hưởng trực tiếp đến Việt Nam:</p> <p>+ Thực dân Pháp tăng cường vơ vét, bóc lột để phục vụ cho chiến tranh...</p>	0.25
	<p>+ Việt Nam bị ảnh hưởng nặng nề bởi chiến tranh...</p>	0.25
	<p>+ Phong trào đấu tranh vũ trang trong những năm chiến tranh phát triển mạnh mẽ...</p>	0.25
	<p>+ Năm 1919 Nguyễn Ái Quốc gửi đến hội nghị Vec-xai bản yêu sách 8 điểm...</p>	0.25
Câu 3 (3đ)	<p><i>Vì sao cách mạng tháng 10 Nga năm 1917 được đánh giá là một sự kiện lịch sử vĩ đại nhất trong lịch sử nước Nga và lịch sử nhân loại thế kỉ XX</i></p>	
	<p>* <i>Đối với nước Nga:</i></p> <p>- Mở ra một kỷ nguyên mới cho nước Nga, làm thay đổi vận mệnh đất nước và số phận hàng triệu con người Nga.</p>	0.5
	<p>- Lần đầu tiên trong lịch sử giai cấp công nhân, nhân dân lao động, các dân tộc được giải phóng, thoát khỏi mọi xiềng xích nô lệ, làm chủ đất nước.</p>	0.5
	<p>- Sự ra đời của Nhà nước XHCN đã đưa nhân dân lên nắm chính quyền ở một nước chiếm 1/6 diện tích thế giới.</p>	0.5
	<p>* <i>Đối với thế giới:</i></p> <p>- Có ảnh hưởng đến phong trào cách mạng thế giới, đặc biệt là phong trào đấu tranh giành độc lập của các nước thuộc địa và phụ thuộc.</p>	0.5
	<p>- Cổ vũ mạnh mẽ phong trào cách mạng của giai cấp công nhân quốc tế, chỉ ra cho họ con đường đi đến thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống CNTB.</p>	0.5
	<p>- Làm thay đổi cục diện chính trị thế giới.</p>	0.5
Câu 4 (5đ)	<p><i>Phân tích thái độ của triều đình nhà Nguyễn và của nhân dân ta trước sự xâm lược của thực dân Pháp từ 1858 đến 1884?</i></p>	
	<p>- Ngày 1/9/1858, liên quân Pháp - Tây Ban Nha nổ súng tấn công Đà Nẵng, quân dân ta anh dũng chống trả. Triều đình cử Nguyễn Tri Phương lập phòng tuyến chặn giặc.</p>	1.0
	<p>- Trong lúc nhân dân Quảng Nam phối hợp với triều đình chống giặc thì từ Nam Định, Đốc học Phạm Văn Nghị dẫn 300 quân lên đường vào Nam xin chiến đấu. Tại Đà Nẵng, đội nghĩa binh của Phạm Gia Vĩnh đã phối hợp chặt chẽ với quân</p>	

	<p>của triều đình chống giặc. Pháp bị sa lầy ở Đà Nẵng, buộc phải thay đổi kế hoạch...</p>	
	<p>- Từ 1859 - 1862: + Năm 1859, Pháp chuyển hướng tấn công vào Gia Định, quân triều đình tan rã nhanh chóng... Tuy nhiên, ngay sau đó giặc Pháp vấp phải những khó khăn mới. Các đội nghĩa quân ngày đêm bám sát, tìm cách bao vây tiêu diệt địch... + Năm 1860, Pháp phải chia sẻ lực lượng với các chiến trường... chỉ để lại ở Gia Định khoảng 1000 quân rải trên một chiến tuyến dài 10 km. Quân triều đình vẫn đóng trong Đại đồn Chí Hoà trong tư thế “thủ hiểm”. Tháng 2- 1861, quân Pháp sau khi được tăng cường lực lượng tấn công Đại đồn Chí Hoà. Quân đội triều đình chống cự quyết liệt nhưng trước hỏa lực mạnh của địch, đại đồn Chí Hoà đã rơi vào tay giặc. Sau đó Pháp chiếm luôn ba tỉnh miền Đông Nam Kỳ... Quân triều đình chống cự yếu ớt, bị động đối phó... Triều đình kí Hiệp ước Nhâm Tuất với những điều khoản nặng nề... + Nếu triều đình có thái độ bị động đối phó, thì nhân dân có thái độ chủ động, hàng nghìn nghĩa dũng do Dương Bình Tâm chỉ huy xung phong đánh đồn Chợ Rẫy... Các toán quân của Trương Định, Trần Thiện Chính, Lê Huy chiến đấu anh dũng, nghĩa quân của Nguyễn Trung Trực đánh chìm tàu Hi vọng của giặc ...</p>	1.0
	<p>- Từ 1867 đến trước năm 1873: + Sau hiệp ước Nhâm Tuất, triều đình không tích cực kháng chiến giành lại vùng đất đã mất, tiếp tục thực hiện chính sách đối nội, đối ngoại thiển cận. Quân Pháp đã chiếm gọn 3 tỉnh miền Tây... + Nhân dân anh dũng chống giặc: anh em Phan Tôn, Phan Liêm, nghĩa quân của Nguyễn Trung Trực đánh chiếm và làm chủ Rạch Giá... Các nhà nho yêu nước dùng văn thơ làm vũ khí đấu tranh...</p>	0.5
	<p>- Từ 1873 - 1874: Thực dân Pháp đánh Bắc kì lần I: + Triều đình thương thuyết với Pháp, kí hiệp ước Giáp Tuất, cắt 6 tỉnh Nam Kỳ cho Pháp. Đánh dấu một bước mới trong quá trình đầu hàng của nhà Nguyễn... + Quân dân ta chống trả quyết liệt khi Pháp nổ súng đánh thành Hà Nội. Chiến thắng Cầu Giấy 1873. Các cuộc khởi nghĩa của Trần Tấn, Đặng Như Mai...</p>	1.0
	<p>- Từ 1882 - 1883: Thực dân pháp đánh Bắc Kỳ lần 2 và Trung Kỳ</p>	

	+ Triều đình kí Hiệp ước Hác-măng (1883) và Hiệp ước Pa-tơ-nôt (1884) + Chiến thắng Cầu Giấy lần 2 thể hiện rõ quyết tâm tiêu diệt giặc của nhân dân ta...	1.0
	Kết luận: Thái độ của triều đình nhà Nguyễn và nhân dân ta có sự khác nhau: Nhà Nguyễn không kiên quyết chống giặc, vì quyền lợi của dòng họ nên từng bước nhân nhượng và đầu hàng Pháp. Nhân dân không chịu khuất phục, kiên quyết chống giặc ngay từ đầu, cuộc chiến đấu của nhân dân diễn ra liên tục, rộng khắp và quyết liệt gây cho Pháp nhiều khó khăn, thiệt hại.	0.5
Câu 5 (3đ)	<i>Hãy nêu và phân tích những ưu điểm và hạn chế của phong trào Cần vương chống Pháp cuối thế kỉ XIX?</i>	
	* <i>Ưu điểm:</i> - Phong trào diễn ra sôi nổi, rộng khắp... (<i>dẫn chứng</i>), thực hiện mục tiêu chung là giúp vua đánh giặc. - Phong trào đã thu hút lôi cuốn, cổ vũ các tầng lớp nhân dân, các phong trào khác (khởi nghĩa Yên Thế, cuộc đấu tranh của các dân tộc thiểu số...) - Người lãnh đạo và nghĩa quân biết khai thác điều kiện địa lý, địa hình để xây dựng căn cứ đánh giặc; sử dụng nhiều chiến thuật linh hoạt trong cách đánh...	0.5 0.5 0.5
	* <i>Hạn chế:</i> - Thiếu tổ chức và lãnh đạo thống nhất trong cả nước... - Trang bị vũ khí thô sơ, hậu cần thiếu thốn... vì thế không đủ điều kiện để đánh lớn, chính quy... - Thiếu một giai cấp tiên tiến lãnh đạo. Phong trào còn nặng tư tưởng phong kiến nên chỉ cố gắng giải quyết mâu thuẫn dân tộc, chưa thấy được mâu thuẫn giai cấp và nhiệm vụ giải phóng giai cấp...	0.5 0.5 0.5

----- Hết -----